

Z kroniki Instytutu Zachodniego

ŚMIERĆ PROF. LUDWIKA KOLANKOWSKIEGO

W dniu 19 III 1956 zmarł członek Instytutu Zachodniego prof. Ludwik Kolankowski. W swych licznych pracach historycznych prof. Kolankowski poruszał sprawy związane z zagadnieniem stosunków polsko-niemieckich (w szczególności polsko-habsburskich czy polsko-pruskich) oraz polskich Ziemi Zachodnich. Wymienić tu można takie prace, jak: Habsburgowie i Jagiellonowie, Lwów 1908, W czterechwiekową rocznicę Hołdu Pruskiego, Kraków 1926, czy Gdańsk a Polska, Kraków 1916.

Obok pracy historyczno-naukowej prof. Kolankowski dał się poznać jako wybitny organizator życia naukowego. W szczególności po drugiej wojnie światowej przyczynił się walcnie do powstania Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, którego był organizatorem i pierwszym rektorem. Prof. Kolankowski nie szczędził trudu, aby nowopowstałą placówkę naukową, która zmuszona była budować się zupełnie od samych podstaw, umacniać i rozszerzać. Kiedy zaś nadwątlone zdrowie nie pozwoliło mu na kontynuowanie rozpoczętej w tym zakresie pracy, prof. Kolankowski skoncentrował swoje wysiłki na organizacji Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu, którą w latach 1948—1954 doprowadził do rozkwitu.

Historycy z NRD w Instytucie Zachodnim. W pierwszych dniach maja gościł w Poznaniu, w drodze na obrady Polsko-Niemieckiej Komisji Historycznej w Warszawie, prof. Felix-Heinrich Gentzen z Jeny, specjalista w zakresie najnowszej historii Polski i stosunków polsko-niemieckich, autor prac uzasadniających prawa Polski do jej Ziemi Zachodnich oraz większej pracy o odzwieku powstania styczniowego w Wielkopolsce, współpracownik nowo założonego w NRD lipskiego Instytutu Historii Krajów Demokracji Ludowej. Gość z NRD przeprowadził z Dyrekcją i pracownikami naukowymi Instytutu Zachodniego rozmowy na temat nawiązania bliższej współpracy między obu zaprzyjaźnionymi instytutami.

4 maja odbyło się w Instytucie Zachodnim zebranie naukowe, na którym Prof. Gentzen wygłosił referat o wielkopolskim strajku szkolnym w 1906—7 r., oparty na wielu nie znanych dotąd badaczom polskim niemieckich dokumentach archiwalnych. Referent nakreślił przebieg wydarzeń związanych ze strajkiem szkolnym, przy czym starał się nawiązać rolę wszystkich czynników, które brały udział w tych wydarzeniach. Szczególnie wnikliwie referent przed-

stawił rolę polskich ugrupowań burżuazyjnych.

Po referacie wywiązała się dyskusja, w której głos zabierali: prof. J. Pajewski, prof. G. Labuda, prof. K. Piwarski, doc. K. M. Pospieszalski, dr A. J. Kamiński, A. Liczbańska oraz referent.

Dyrektor Instytutu Zachodniego, prof. Kazimierz Piwarski, w swoim zagajeniu wskazał na wspólne cele badawcze przyświecające historykom Niemieckiej Republiki Demokratycznej oraz Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i w związku z tym na konieczność wzajemnej wymiany osiągnięć badawczych.

Prof. Gentzen z małżonką zwiedzili także Kórnik.

W drugiej połowie maja, w drodze powrotnej ze wspomnianych obrad mieszanej Komisji Historycznej, gościł w Instytucie Zachodnim prof. Gerhard Schilfert, kierownik zakładu historii nowożytnej Uniwersytetu Humboldta w Berlinie, który bawił w Poznaniu po raz pierwszy. Prof. Schilfert zwiedził Instytut, interesując się szczególnie zbiorami bibliotecznymi, i odbył szereg rozmów na temat współpracy z Dyrekcją i pracownikami naukowymi Instytutu; przedzielił także wykopaliska w Biskupinie.